

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід

МАТЕРІАЛИ

**VIII Міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених**

15-16 травня 2025 року

Суми 2025

РОЗДІЛ 4

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ..... 77

- **Наталія Гоголь**
Академічна культура в освітньо-культурному просторі Глухівського НПУ ім. О. Довженка: наукове осмислення постаті Олександра Довженка 77
- **Наталія Пономаренко**
Практики реалізації культури академічної доброчесності на факультеті іноземної філології та соціальних комунікацій Сумського державного університету79
- **Єлизавета Бойченко**
Академічна доброчесність здобувача вищої освіти: аналіз зарубіжного досвіду ... 83
- **Ду Женюе**
Упровадження принципів академічної доброчесності у підготовці дизайнерів у Польщі..... 84
- **Olha Datsko**
Enhancing Quality in Higher Education: Comparative Insights from Two European Technical Institutions 86
- **Юань Ючао**
Етична складова у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до використання технологій цифрового здоров'я у професійній діяльності..... 87
- **Цзян Юнбінь**
Етичні аспекти підготовки учителів фізичної культури у цифрову епоху.....89
- **Ярослав Певнєв**
Інтерактивні методи навчання – невід'ємна складова академічної підготовки в закладах вищої медичної освіти США 90
- **Сергій Чугін**
Викладання анатомії в американських медичних коледжах: етичні аспекти 92
- **Ольга Смоленко**
Академічна доброчесність в освітньому процесі закладу професійної (професійно-технічної) освіти 94
- **Тетяна Кукса**
Виклики та перспективи дуальної професійно-технічної освіти в ЄС 98
- **Лідія Мамчур**
Комунікативні засади професійного розвитку педагога 100
- **Наталія Філіпчук**
Формування педагогічної культури вчителя в контексті сучасних викликів освіти .103
- **Наталія Кобилко**
Передумови синдрому професійного вигорання у викладачів ЗВО105

РОЗДІЛ 5

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ Й АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ДОСЛІДНИКА108

- **Olena Semenikhina, Volodymyr Shamonia**
Editorial Policy of Scientific Journals on the Use of Artificial Intelligence 108
- **Марина Ольховик**
Критичне мислення в цифрову епоху: виклики для академічної культури дослідника 111

освіти демонструють успішні практики, які можуть слугувати орієнтиром для покращення освітніх систем в інших країнах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Куліченко, А. К. (2021). Теоретичні та методичні засади інноваційної діяльності медичних коледжів університетів США (дис...д-ра пед. наук : 13.00.01). Суми. (Kulichenko, A. K. (2021). *Theoretical and methodological foundations of innovation activity of medical colleges at U. S. Universities*. (DSc thesis). Sumy.).
2. Begum, J., Ali, S. I., & Panda, M. (2020). Introduction of Interactive Teaching for Undergraduate Students in Community Medicine. *Indian journal of community medicine : official publication of Indian Association of Preventive & Social Medicine*, 45(1), 72–76. https://doi.org/10.4103/ijcm.IJCM_232_19
3. Buch, A. C., Chandanwale, S. S., Bamnikar, S. A. (2014) Interactive teaching: Understanding perspectives of II MBBS students in Pathology. *Medical Journal of Dr. D.Y. Patil University*, 7(6), 693–695. DOI: 10.4103/0975-2870.144828
4. Kopel, J., Brower, G., & Culberson, J. W. (2021). Teaching methods fostering enjoyment and creativity in medical education. *Journal of Community Hospital Internal Medicine Perspectives*, 11(6), 821–824. <https://doi.org/10.1080/20009666.2021.1979739>
5. Tuma, F. (2021). The use of educational technology for interactive teaching in lectures. *Annals of medicine and surgery*, 62, 231–235. <https://doi.org/10.1016/j.amsu.2021.01.051>

Сергій Чугін

Запорізький державний
медико-фармацевтичний університет

ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ

В АМЕРИКАНСЬКИХ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖАХ: ЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Перші роки медичної освіти надають можливість детально засвоїти такі складні анатомічні явища, як, наприклад, специфіка будови внутрішніх органів, що є важливим для діагностики. Водночас у деяких курсах не приділяють достатньої уваги клінічній значущості анатомії, що може обумовити недооцінку її ролі у практичній медицині (Tough, 2020).

Підходи у медичних коледжах США мають широке застосування для багатьох міжнародних програм, що стикаються з подібними технологічними та навчальними змінами в медичній освіті. Так, американські медичні коледжі використовують широкий спектр інструментів і методів навчання. Однак, навчання анатомії дотепер в основному ґрунтується на практичному розтині трупів та лекційному навчанні. Традиційні методи викладання, ймовірно, зберігають свою популярність, оскільки вони інтегруються з новими підходами до навчання, які стали доступними та отримали підтримку в медичній освіті (Cicerchia et al., 2023).

Наразі викладання анатомії здійснюється не лише в межах теоретичних занять, а й через проблемно-орієнтоване навчання, інтерактивні симуляції та міждисциплінарні проєкти. Це сприяє формуванню раннього клінічного мислення та фахових компетентностей. Варто додати, що значну увагу

сфокусовано на етичних аспектах роботи з анатомічним матеріалом, що є важливим компонентом професійної підготовки майбутніх лікарів.

М. Шін (M. Shin) із колегами висвітлюють стан анатомічної медичної освіти в США у період, що передував та припав на пандемію COVID-19. Дослідники окреслили адаптаційні зміни щодо забезпечення освітнього процесу в зазначені складні часи, а також визначили потенційні напрямки подальшого розвитку навчальних програм. Було зафіксовано позитивну тенденцію до впровадження інноваційних підходів у викладанні теоретичного матеріалу, зокрема використання онлайн-інтерактивних методик навчання, які в окремих випадках могли б стати ефективною альтернативою традиційним методам навчання. Крім того, аналіз досвіду та поглядів викладачів анатомічних курсів підтверджує значення максимально можливого використання інтерактивних методів навчання, особливо в умовах обмеженого часу, що відводиться на викладання анатомії (Shin et al., 2022).

І. Міліан (E. Milian) зі співавторами зазначає, що альтернативні підходи, зокрема використання прорізаних анатомічних препаратів та пластикових моделей, активно застосовуються в американській системі освіти. Однак жоден із цих методів не зміг повністю замінити традиційний розтин трупів як ключовий інструмент анатомічного навчання. Зростання популярності комп'ютерних технологій у практичних заняттях свідчить про їхню ефективність як допоміжного засобу. Крім того, постійне збільшення використання віртуальних анатомічних застосунків і програмного забезпечення відображає тенденцію до їхньої інтеграції у змішану модель навчання. Водночас розтин продовжує залишатися основним методом викладання анатомії (Milian et al., 2024).

Тож під час занять з анатомії студенти американських медичних коледжів отримують комплексну підготовку, яка поєднує глибокі теоретичні знання із практичними навичками, необхідні для успішної майбутньої діяльності в динамічному середовищі сучасної медицини (Куліченко та ін., 2024).

Важливим є врахування порад викладачів анатомії для студентів-медиків, які розпочинають опановувати цю дисципліну. Зокрема, К. Петтерфер (C. Petterpher), професорка Медичної школи Вандербільдського університету (штат Теннессі), виокремлює п'ять ключових аспектів у процесі вивчення анатомії:

- *нервувати – це нормально.* Анатомія є складним предметом, що може викликати значні емоційні переживання. Важливо сприймати ці реакції як природну частину освітнього процесу;
- *поступова адаптація.* Перше знайомство з анатомічними кімнатами починається з менш інтенсивних завдань, зокрема огляду шкіри, що сприяє поступовому входженню в освітнє середовище перед початком розтину;
- *повага до донорів.* Викладачі проводять поминальну церемонію перед початком розтинів, щоб підкреслити етичну значущість донорства та необхідність шанобливого ставлення до тіл, які використовуються в освітньому процесі;

- *обговорення емоційних викликів.* У разі виникнення труднощів або емоційних реакцій студентам рекомендовано звертатися до викладачів та однокурсників для отримання підтримки;
- *ефективне використання ресурсів.* Для успішного опанування анатомією доцільно застосовувати доступні навчальні матеріали та освітню підтримку, що сприятиме кращій адаптації та засвоєнню знань (Murphy, Aug 24, 2022).

Отже, сучасна анатомічна освіта в медичних коледжах США поєднує традиційні та інноваційні підходи до навчання. Попри впровадження інтерактивних методик, комп'ютерних технологій та альтернативних навчальних інструментів, розтин трупів залишається ключовим методом вивчення анатомії. Зростає увага до міждисциплінарних проєктів, проблемно-орієнтованого навчання та етичних аспектів роботи з анатомічним матеріалом. Важливим є також психологічна адаптація студентів до вивчення цієї дисципліни, що передбачає підтримку викладачів і використання ефективних навчальних ресурсів. Комплексний підхід до викладання анатомії забезпечує якісну підготовку майбутніх лікарів, формуючи у них необхідні професійні компетентності для практичної діяльності в умовах сучасної медицини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Куліченко, А. К., Чугін, С. В., Зінич, О. Л., Певнєв, Я. Г. (2024). Методи навчання в американських медичних коледжах. *Інноваційна педагогіка*, 74, 152–158.
2. Cicerchia, G., Lumpkins, K., & Puche, A. C. (2023). Assessment of Anatomy Education Teaching Modalities before and during COVID-19 in US Medical Schools. *Education Research International*. Retrieved from <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1155/2023/2108105>
3. Milian, E. K., Smith, B. A., Costas, A., Wong, M. L., Ravelo, D., & Hartley, G. W. (2024). The current state of anatomy education in United States doctor of physical therapy programs. *Anatomical sciences education*, 17(2), 343–350. <https://doi.org/10.1002/ase.2355>
4. Murphy, B. (Aug 24, 2022). *5 tips to survive first-year anatomy lessons in medical school*. Retrieved from <https://www.ama-assn.org/medical-students/medical-school-life/5-tips-survive-first-year-anatomy-lessons-medical-school>
5. Shin, M., Prasad, A., Sabo, G., Macnow, A. S. R., Sheth, N. P., Cross, M. B., & Premkumar, A. (2022). Anatomy education in US Medical Schools: before, during, and beyond COVID-19. *BMC medical education*, 22(1), 103. <https://doi.org/10.1186/s12909-022-03177-1>
6. Tough, H. (2020). Anatomy teaching in medical schools and its influence on speciality choice [version 1]. *MedEdPublish*, 9, 126. <https://doi.org/10.15694/mep.2020.000126.1>

Ольга Смоленко
НМЦ ПТО в Сумській області

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Процес реформування освітньої галузі в Україні передбачає розв'язання низки проблем, серед яких було й залишається актуальним питання рівного доступу до якісної освіти.

Надання якісних освітніх послуг здобувачам освіти незалежно від їхнього соціального стану, місцевості проживання, фінансової спроможності, інших